

Konfirmation eller uden nogen saadan Anledning; jeg tror, det er umuligt at afgjøre det. Jeg tror, det er nok, naar der staar i Lovforslaget: „Offer og Accidenser ophøre;“ er der saa Folk, der have Lyft til at give deres Præst Noget, hvorfor skulle de saa ikke have Lov dertil, og hvorfor skal saa ikke Præsten kunne modtage slige Gaver. Man kan sige: Men saa undse Folk sig ved ikke at bringe Gaver til Præsten ved den og den Leilighed; men jeg tror ikke, at Befolkningen bestaar af saadanne Pjalte, at man skal sætte saadan Stivelse til dem, for at faae dem til at lade være med at sende Gaver til Præsten. Den ærede Ordfører for Forslagsstillerne yttrede, at han kun betragtede Loven som Udgangspunkt for Forhandlingen og antog, at der var Tilbøjelighed til Smødekommnen fra modstaaende Forbringere fra dette Things Stoe. Ja, det tror jeg ogsaa, og jeg kan ogsaa være med til at arbejde paa, at dette Lovforslag gaar videre, og dersom jeg kan have nogen Indflydelse i denne Retning, saa skal jeg gjøre, hvad jeg kan, til, at det kan komme gjennem alle tre Behandlinger og over til det andet Thing. Jeg tror forøvrigt ikke, at der behøves stort andre Forandringer i Lovforslaget end en Forandring i de fleste af Tallene. Den ærede Ordfører for Forslagsstillerne yttrede endvidere, at det var rimeligt, at Præsterne Lønnes i Lighed med andre Embedsmænd. Ja, det giver jeg ham Ret i, og jeg for mit Vedkommende forlanger ikke, at vi Præster skulle stilles paa en anden Fod end de andre Embedsmænd, som det kan antages, at vi staa lige med i Dannelselse, Samfundsvilkaar osv. Der er en Vildfarelse, som har gjort sig gjældende med Hensyn til Opholdet paa Landet. Man kan omkring i Byerne høre, at det bliver sagt, at det er saa overordentlig billigt at leve paa Landet. Det tror jeg nu ikke er Tilfældet. Naar man skal leve paa Landet ganske paa Kjøbstadmaner, naar man skal kjøbe Alt, hvad man har Brug for, saa bliver det lige saa dyrt at leve paa Landet som i Kjøbstæderne, og i een Henseende bliver det endog dyrere, nemlig med Hensyn til at faae Børnene opdragne. Naar jeg ikke kan slutte mig til de Lønningsafsatser, som her ere foreslaaede, saa er det, fordi jeg er bange for, at naar Præsterne ikke blive lønnebede, saa ville de ikke kunne hævde det aandelige Standpunkt, som vi dog Allesammen maa ønske, at de kunne vedblive at staa paa. Jeg skal saaledes nævne en Ting, som er en nødvendig Betingelse for, at en Præst kan følge med Tiden og være istand til at arbejde med den Tid, hvort han lever, og det er, at han dog har Raad til at kjøbe endel Bøger. Dette kan han ikke undvære; men dersom han skal stilles under de Vilkaar, som foreslaas her i Lovforslaget, saa vil han komme til at udvise en saa stor Økonomi i denne Retning, at jeg er bange for, at han slet ikke kan følge med. Naar jeg har talt saa meget

om Præsteembederne og glemte de Satser, som ere foreslaaede til Biskopperne, saa kan det jo ikke forundre Nogen. Enhver er jo sig selv nærmest, og jeg for min Part venter aldrig at skulle komme til at nyde nogensomhelst Godt af de Satser, som blive fastsatte for Biskopperne; men da vi Rigsdagsmænd jo ikke saaledes udelukkende kunne tage Hensyn til os selv, saa skal jeg da ogsaa tillade mig at sige Lidt om de Lønninger, som ere foreslaaede for Biskopperne. Det forekommer mig, at disse Lønninger ere aldeles utilstrækkelige. Biskopperne ere dog Mænd, som vi maa antage høre til Landets ypperste Mænd, og det skulde da være sørgeligt, om den Tid skulde komme, hvor de Mænd, som bellæbte Bispeembederne, ikke kunde henregnes til Landets dygtigste Mænd baade i videnskabelig Henseende og som praktiske Præster; men dersom der ikke fastsættes større Lønninger for dem end de Lønninger, som ere foreslaaede her, saa er jeg rigtignok bange for, at vi ville komme til et helt andet Resultat end nu. Jeg skal foreløbig indskrænke mig til disse Betragtninger og slutte med at sige, hvad jeg allerede har antydnet, nemlig, at jeg for min Part ønsker, at Lovforslaget maa blive gjennemført — naturligvis med Forandringer —, og at jeg skal gjøre Alt, hvad jeg kan, for at bidrage til, at Lovforslaget kan gaa gjennem alle tre Behandlinger.

H. Holm: Det er altid en vanskelig Sag, naar vi her i Rigsdagen skulle til at behandle disse folkefættelige Spørgsmaal, fordi der jo er saa mange Interesser af forskjellig Art, som gjennem Aarhundreder ere blevene fultrede sammen med hinanden, nemlig dels Statens Interesser og dels den kristne Menigheds Interesser. Jeg tror, at naar vi skulle behandle disse Spørgsmaal, saa maa vi altid have det Formaal for Øie efterhaanden at faae opredet det Vildbrede, hvori vi ere komne gjennem denne lange Tid, saaledes at vi lidt efter lidt kunne komme hen imod det Maal, at Staten kan faae, hvad Statens er, og Menigheden, hvad Menighedens er. Jeg ser imidlertid meget godt, at dette først vil naaes langt ud i Tiden, og at der er mange Vanskeligheder at overvinde, og det er derfor blot min Ænske, at vi i disse Love skulde holde os dette Formaal for Øie, hvad vi i Grunden ogsaa have gjort i vor hidtilværende Lovgivning

Rettelser.

- Sp. 1346, L. 29 f. o.: „Stanør“, læs: „Berio“.
 — 1347, L. 6 f. o.: „Norden“, læs: „Sorden“.
 — 1347, L. 24 f. o. ndgaar: „omtrent“.